

Op weg naar een kerkelijk huwelijk

Bouwstenen voor een vernieuwde huwelijgs catechese

De vreugde van de liefde

Wanneer twee mensen vandaag beslissen om te trouwen en dat willen doen voor God en de Kerkgemeenschap, dan moeten we hen dankbaar en blij verwelkomen. Over die 'vreugde of blijdschap van de liefde' spreekt paus Franciscus in zijn verklaring **Amoris laetitia** (2016) die volgde op de bisschoppensynodes in 2014 en 2015 over huwelijk en gezin. Het huwelijk is een mooi, maar ook een ingrijpend engagement. De Kerk noemt het een verbond en geen contract.

In hun pastorale brief van mei 2017 in opvolging van *Amoris laetitia* hebben de Belgische bisschoppen aandacht gevraagd voor de huwelijksvoorbereiding of de huwelijgs catechese. Ze schrijven daarover:

"Zoals het catechumenaat bestaat om wie christen wil worden voor te bereiden op het doopsel, zo hebben we vandaag nood aan een 'huwelijgs catechumenaat' als een weg van geloofsverdieping voor wie zich voorbereiden op een christelijk huwelijk."

De bisschoppen willen waarschuwen tegen een al te minimale aanpak. Tegelijkertijd vinden ze dat de drempels niet hoger gelegd moeten worden dan nodig. *"Maar een degelijke en intense voorbereiding is vandaag toch wel echt noodzakelijk."* Zo is het hun uitdrukkelijke wens dat voor al wie een kerkelijk huwelijk aanvragen minstens drie vormingsmomenten aangeboden worden. Daarin kunnen drie thema's aan bod komen: de betekenis en invulling van christen-zijn vandaag, de betekenis en invulling van een christelijk huwelijk- en gezinsleven, de voorbereiding van de huwelijksliturgie.

Wat dit concreet kan betekenen, heeft de Bisschoppelijke Commissie voor Evangelisatie uitgewerkt in de brochure **Liefde en geloof verbinden. Op weg naar een kerkelijk huwelijk** (2018). De brochure reikt inhoudelijke elementen aan voor de drie thema's (geloven – trouwen – vieren) en geeft pastorale aandachtspunten en suggesties.

Vanaf 1 januari 2018 kwam ook een **vernieuwd huwelijksformulier** in voege. Het pastorale luik werd grondig herwerkt zodat het beter kan aansluiten bij de huwelijksvoorbereiding.

Vier pijlers

De interdiocesane aanbevelingen voor huwelijks catechese zijn gestoeld op vier pijlers:

1. **Huwelijks catechese is een weg van geloofsverdieping met meerdere etappes.** Het is een trajectmatige benadering. Huwelijks voorbereiding wordt initiatie. Koppels proeven gaandeweg van wat christelijk leven kan zijn. Ze krijgen de kans om te groeien in liefde en geloof.
2. **De huwelijks catechese heeft een gastvrije en hartelijke Kerkgemeenschap als bedding.** In het traject van de huwelijks catechese worden momenten voorzien waarop de koppels kennismaken met de plaatselijke geloofsgemeenschap. Zo bijvoorbeeld een gastvrij onthaal als eerste ontmoeting, een huwelijkszondag waarbij aanstaande trouwers verwelkomd worden in de zondagse eucharistieviering en een gesprek met de voorganger over het pastorale luik aan het einde van het traject.
3. **De begeleiders of huwelijks catechisten zijn als tochtgenoten.** De huwelijks catechisten gaan in dialoog met de koppels, luisteren naar hun verhaal en getuigen met realisme van de rijkdom en de kwetsbaarheid van het christelijk huwelijks- en gezinsleven.
4. **Er is een goed samenspel tussen pastoor/voorganger en begeleiders.** In het traject van de huwelijks catechese heeft ieder zijn eigen rol: catechisten, de pastoor, de voorganger van de huwelijksviering en de geloofsgemeenschap. Het hernieuwde huwelijksformulier biedt mogelijkheden om het gesprek met pastoor/voorganger te verbinden met het gevolgde traject.

Bouwstenen voor de praktijk

Op verschillende plaatsen in het bisdom Gent bestaan reeds vele jaren praktijken van huwelijks voorbereiding. In juni en september 2018 zijn we in de tien dekenaten het gesprek aangegaan met de verantwoordelijken en medewerkers op basis van de brochure *Liefde en geloof verbinden* en de vier pijlers. We hebben in elke dekenale ploeg gevraagd dat iemand van de ploeg 'brugfiguur' wilde zijn voor de huwelijks catechese. Op dinsdag 11 december 2018 hebben we deze 'brugfiguren' samengebracht. Bedoeling is dat zij contact houden met de begeleiders van de huwelijks voorbereiding en het thema bespreekbaar maken op de dekenale ploeg die 'waterpas en kompas' wil zijn voor de pastorale praktijk in het dekenaat.

In samenwerking met het bisdom Brugge hebben we gewerkt aan een concrete methode die inspirend kan zijn voor de catechesemomenten. Op basis van de bemerkingen van de dekenale 'brugfiguren' hebben we de inhoud bewerkt. We presenteren deze catecheses hier als mogelijke **bouwstenen** voor de uitwerking van een traject. Daarnaast geven we concrete suggesties voor een **huwelijkszondag** en bieden een uitgewerkte catechese aan over de **huwelijksliturgie** die ook suggesties geeft om de viering voor te bereiden samen met het koppel.

Een mogelijk traject

Een traject van huwelijks catechese kan volgende momenten omvatten:

1. Een **eerste warm onthaal** met, naast de opstart van het administratieve luik van het huwelijksdossier, een hartelijk kennismakinggesprek waarbij het koppel op weg gezet wordt in het traject.

2. Een **huwelijkszondag** waarbij de verloofden uitgenodigd worden naar de zondagsviering. Bij het begin van de viering is er bij de verwelcoming door de voorganger ook aandacht voor de koppels. Er wordt voor hen gebeden in de voorbeden en er wordt over hen een zegengebed uitgesproken. Waar mogelijk, kan ook aangesloten worden bij een 'catechese op zondag' en kan een ontmoetingsmoment voorzien worden met een drankje.
3. Een **drietal inhoudelijke catechesemomenten**, gespreid in de tijd, waar verschillende thema's belicht worden vanuit de dialoog met de koppels, de Schrift en de liturgie. Eén van de bijeenkomsten kan uitdrukkelijk de koppels helpen om thuis te komen in de rijkdom van de huwelijksliturgie.
4. Aan het **einde van het traject** en bij zogenaamde 'ondertrouw' komt het pastorale luik van het huwelijksformulier ter sprake en wordt teruggeblikt op de catecheseweg die het koppel heeft afgelegd. Aan de hand van de suggesties in de catechese over de huwelijksliturgie, kan hier ook de huwelijksviering verder worden voorbereid.
5. Natuurlijk eindigt het **engagement van de kerkgemeenschap** niet op de huwelijksdag. Getrouwde koppels kunnen uitgenodigd worden naar een volgende huwelijkszondag. Jonge gezinnen met kinderen kunnen uitgenodigd worden naar de gezinsvakanties van 'Gezinsvol-geloven'. ...

Dit traject wordt idealiter gespreid over enkele maanden voorafgaand aan het 'trouwseizoen'.

Een proces van vernieuwing

Met de gesprekken in de dekenaten en in de dekenale ploegen is een proces op gang gebracht om in de realiteit van de nieuwe parochies in ons bisdom, de huwelijks catechese te vernieuwen en te actualiseren. Dit proces heeft geen andere bedoeling dan om te zoeken hoe we vandaag met de huwelijkskandidaten de rijkdom van het christelijke leven kunnen ontdekken. Deze mensen kloppen bij ons aan met een vraag en verlangen. Vanuit de geloofsgemeenschap willen we met hen op weg gaan.

Inhoud

1. De huwelijkszondag
2. Bouwstenen voor een huwelijks catechese
3. Catechese over de huwelijksliturgie

Website

Op de Kerknet-site van de Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal (IDGP) is heel wat informatie en inspirerend materiaal samengebracht. Je vindt de site via www.huwelijksvoorbereiding.be.

Gezinspastoraal bisdom Gent

Namens CCV: Kathleen Martens (aanspreekpersoon), Dieter Van Belle, Jan Christiaens en Matthias De Blaere – Bisschoppelijk gedelegeerde voor gezinspastoraal: Peter Malfliet

Met dank aan Piet Raes en Virginie Carlassara (bisdom Brugge)

Contact: kathleen.martens@ccv.be

november 2019

